

T B M M - ANKARA

2/75
Bülent AKARCAI

İstanbul Milletvekili

Tel. : (312) 420 57 18 - 19

Faks : (312) 420 69 56

10.6 HAZİRAN 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20. dönemde vermiş olduğum ve TBMM Siyasi Ahlâk Komisyonu Kurulması ile ilgili 2/878 nolu Kanun teklifimi yenilemek istiyorum.

Bu kanun teklifi 20. dönemde üyesi olduğum Anayasa Komisyonunda ele alınmış. Kurulan ve Başkanlığını yaptığım Alt Komisyonunda incelenmiş ve o dönemde benzer teklif vermiş DYP, CHP, Refah, Fazilet, DSP gibi partilerin teklifimizle birleştirilerek kabul edilmiş ortak bir metindir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Bülent AKARCAI
İstanbul Milletvekili

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Adalet
Esas Kom.	Anayasa
Tarih	21.6/1999-2/75
K. Md.	K.D.Bşk. 13.06
BAŞKAN	M. Bulut

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Siyasi Ahlâk Komisyonu Kanunu Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

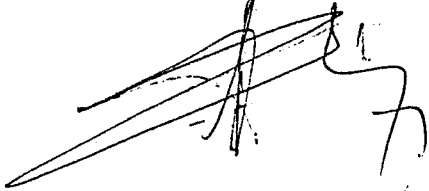
①

Mustafa KALEMLİ
Kütahya Milletvekili

27.6.1997

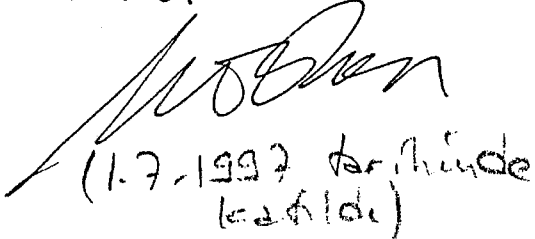
②

Bülent AKARCA
İstanbul Milletvekili

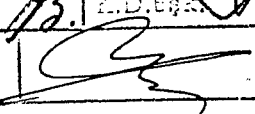

③

Filiz KARAYOLCU
İstanbul Milletvekili

(1.7.1997 tarihinde
kabildi)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Adalet
Esas Kom.	- Anayasa
Tarih	30.6.1997 2/878
K. Md.	13. E.D. Başk. 1304
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

Son zamanlarda sıkça tellaffuz edilen temiz toplum, temiz siyaset, dürüst yönetim gibi değerlerin hayata geçirilmesi, herşeyden önce devlete ait işlemlerin mümkün olduğu ölçüde halka açık olmasını, gizliliğin yerini şeffaflığın almasını gerekli kılmaktadır. Bugün geldiğimiz noktada ahlâki değerlerin siyasi bazda somutlaştırılması ve bunun kanuni bir düzenleme ile gerçekleştirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Halen yürürlükte olan ve milletvekillerinin yapamayacakları işleri düzenleyen 3069 sayılı Kanun, Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Hakkında 3628 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan bazı hükümler de bu amaca hizmet etmektedir. Ancak bu düzenlemelerin yetersiz kaldığı açıktır. Bu amaca yönelik düzenlemelerin bir kanunda toplanması uygulamayı rahatlatacaktır. Ayrıca getirilen düzenlemelere uygulama kabiliyeti kazandırılması, etkin bir yaptırım sistemi kurulmasına bağlıdır. Ancak teklifimizde caydırıcı niteliğe sahip yaptırımlara pek yer verilememiştir. Bunun da, Genel Kurul Gündeminde bulunan, Anayasanın 83 üncü maddesinin değiştirilmesine dair Kanun Teklifinin Kanunlaşması ile giderileceği umulmaktadır.

Belirttiğimiz bu amaca yönelik olarak, TBMM bünyesinde kurulacak ve yasama dönemi süresince görev yapacak, bağımsızlığın ve tarafsızlığın esas olduğu bir “Siyasi Ahlâk Komisyonu” oluşturulması, bu konuda önemli bir ihtiyaca cevap verecektir. Parlamento üzerindeki olumsuz baskıları kaldıracak, parlamentonun itibarını koruyacak ve kamuoyu ile parlamento arasında köprü oluşturacak bir işlev görecektir.

Böyle bir Komisyon yasama ve yürütme organının işlemlerinde şeffaflığı sağlayacak, dürüst ve namuslu milletvekilini, bakan ve yöneticiyi olumsuz, yanlı ve haksız ithamlardan korumak suretiyle yasama ve yürütme işlevinin layıkıyla yerine getirilmesinde yardımcı olacaktır.

Teklifimiz bu amaçlar doğrultusunda hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- TBMM bünyesinde Siyasi Ahlâk Komisyonu adıyla bir Komisyon kurulması öngörülmekte ve bu komisyonun görev alanı belirlenmektedir.

MADDE 2.- Anayasanın 95 inci maddesinin ikinci fıkrası “İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir” hükmünü içermektedir. Aynı şekilde TBMM İçtüzüğü’nün parti gruplarının Başkanlık Divanında temsilini düzenleyen 11 inci maddesinin birinci fıkrasında “TBMM Başkanı, siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarını ve bu oranlara göre her siyasi parti grubuna düşen Başkanlık Divanındaki görev yeri sayısını tespit eder ve danışma kuruluna bildirir.” hükmü yer almaktadır. Teklifte getirilen düzenlemenin bu hükümlere aykırılık teşkil edebileceği düşünülse de, Komisyonun görev alanını oluşturan siyasi ahlâk , yasama faaliyeti kapsamı dışında kalan ve tarafsızlığın, eşit temsilin esas alınması gereken bir alandır. Komisyonun çalışmalarının amacına ulaşması bu şekilde bir oluşumu zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda zikredilen Anayasa ve İçtüzük hükümlerinin özü, Meclis’in yasama, denetleme ve dış ilişkilerle ilgili faaliyetlerini kapsar ve bu faaliyetlere katılımındaki kuvvet oranlarını esas alır. Halbuki bu Komisyonun faaliyetlerinin siyasallık dışında tutulması esas alınmıştır. Bu komisyonlar uygulamanın yapıldığı bütün ülkelerde de aynı espri içinde oluşturulmuşlardır. Hatta bazı ülkelerde bu komisyonlara seçilmemiş kişilerden de üye alınmıştır.

MADDE 3.- Bu maddede Komisyonun görev alanına giren konular düzenlenmektedir. Bu çerçevede TBMM üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlara yönelik ticari faaliyet yasağı, yapamayacakları diğer işler, kendilerine, ailelerine ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait mal beyanının verilmesiyle ilgili düzenlemeler ve hediye alma yasağının kapsamına yönelik hükümler getirilmektedir.

Mal bildirimi konusunda TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlara ait olan kalemlerin kamuya açıklanma mecburiyeti getirilmekte; mal bildirimiyle ilgili bilgileri tam olarak vermeyen milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanların Resmi Gazetede ilan edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca TBMM üyelerinin bir siyasi partiden başka bir siyasi partiye geçişte menfaat sağlayamayacakları hükme bağlanmaktadır. Bunun yanı sıra bakanların gücü ve sorumluluğu gözönüne alınarak kâr amacı güden işlerini kayyuma devretmeleri öngörülmektedir.

MADDE 4.- Bu maddede Komisyonun yetkileri hükme bağlanmakta; Komisyonun gerekli hallerde uzmanların, kamusal ve özel kuruluşların bilgisine müracaat edebilmesi ve Ankara dışında da çalışabilmesine imkan sağlanmaktadır.

MADDE 5.- Bu madde Komisyonun çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Siyasi Ahlâk Komisyonunun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağı ve karar alacağı hükme bağlanmaktadır. Konunun önemi böylesine nitelikli bir çoğunluğun aranmasını gerekli kılmaktadır.

Komisyonun toplantıları gizlidir. Ayrıca Komisyonun görev alanına giren konularda görev yapmak üzere bir araştırma kurulu oluşturulmakta ve bu kurulda görev yapacak personelle ilgili esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 6.- Bu maddede, Kanun metni içinde geçen ve açıklanmasında yarar görülen kavramlar tanımlanmaktadır.

MADDE 7.- Bu madde Ahlâki Yönetim İlkelerini düzenlemektedir. Bu ilkeler Siyasi Ahlâk Komisyonunun çalışmalarındaki çerçeveyi ve esasları belirlemektedir. Çeşitli ülkelerde bu konuyla ilgili olarak üzerinde geniş çapta uzlaşmaya varılan, kabul gören bu ilkeler Siyasi Ahlâk Komisyonunun çalışmalarının da temelini oluşturacaktır.

MADDE 8.- Bu madde ile yaptırımlar düzenlenmektedir. Ancak anayasal imkansızlık nedeniyle yaptırımlar zayıf kalmaktadır. Bu eksikliğin giderilmesi için Anayasanın 83üncü maddesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Bu konudaki değişiklik teklifi Genel Kurul Gündeminin ön sıralarında bulunmaktadır. En kısa bir süre içinde kanunlaşması ümit ve temenni edilmektedir.

MADDE 9.- Siyasi Ahlâk Komisyonunun gerektiğinde milletvekillerini bilgilendirmek için kanunlar, kararlar, kurallar ve fikirlerin toplandığı bir ahlâk kuralları kitabı yayınlatabileceği belirtilmektedir.

MADDE 10.- Bu Kanunda hüküm olmayan hallerde TBMM İçtüzüğü hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11.- Uygulanmayacak hükümlerle ilgilidir.

MADDE 12.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13.- Yürütme maddesidir.

SİYASİ AHLAK KOMİSYONU KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleriyle dışarıdan atanan bakanlara yönelik olarak görevleriyle ilgili siyasi, sosyal ve ekonomik kural ve kısıtlamalarla, ahlâki davranışların düzenlenmesi ve bu doğrultuda görev yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Siyasi Ahlâk Komisyonu kurulmasıdır.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 2.- Siyasi Ahlâk Komisyonu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, siyasi parti gruplarından eşit sayıda tespit edeceği milletvekillerinden oluşur. Komisyon üyelerinin seçiminde siyasi deneyim ve olgunluk, konular hakkında duyarlılık, kamuoyunda itibar gibi özellikler gözönünde bulundurulur.

Komisyon başkanı, başkanvekili ve katibi de Meclis Başkanınca tespit edilir.

Komisyonun görev süresi bir yasama dönemidir.

Meclis Başkanı üstüste iki toplantıya katılmayan Siyasi Ahlâk Komisyonu üyesini değiştirebilir.

Komisyonun Görevleri

MADDE 3.- Siyasi Ahlâk Komisyonu Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlara yönelik olarak aşağıdaki konuların takibi görevini yerine getirir.

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komantide şirkette komandite ortak olamazlar.

Bakanlar kâr amaçlı bütün işlerini bir kayyuma devrederler.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekil olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan doğruya ve dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik ve hakemlik yapamazlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmi veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. Bir üyenin belli bir konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi Meclisin kararına bağlıdır.

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (b) bendinde belirtilen kurum ve kuruluşlarda ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk, müşavirlik yapamazlar. Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile zimmet, ihtilas, irtikap, kaçakçılık ve döviz suçları gibi Devletin maddi çıkarları ile ilgili davalarda Devlet aleyhine vekil olamazlar; serbest mesleklerini icrada ferdi işletmelerini idarede milletvekili unvanlarını kullanamazlar.

d) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (b) bendinde belirtilen kurum ve kuruluşlarda genel sekreter , sekreter veya benzeri bir nam altında hiç bir yönetim görevi alamazlar.

Milletvekilleri yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idarî ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kararı olmadıkça kabul edemezler.

e) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlar, kendilerine, eş ve velayetleri altındaki çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları ana-babalarına ait bulunan;

- Taşınmaz malları,

- Para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, haklar, alacaklar ve gelirleri ile bunların tarih, kaynak ve değerleri,

- Herhangi bir kaynaktan sağlanmış onursal ücret niteliğindeki kazançların kaynak, tarih ve miktarı,

- Hayır kurumlarına hibe niteliğinde yapılan ödemelerin kaynak, tarih ve miktarları,

- Borçlar ve sebepleri,

- Banka tasarruf hesapları, miktar ve değerleri,

- Aldığı hediyeler, özel ve tüzel kişiler tarafından davet edildiği gezileri,

Mal beyanında belirtirler.

Mal beyanları her yıl Ocak ayının onbeşine kadar Komisyona teslim edilir. Seçimlerden sonra beyanın verilişi seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde tamamlanır.

Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde değişikliğin Komisyona verilmesi zorunludur.

Mal beyanlarını içeren raporlar Komisyonda dosyalanır. Mal beyanında yer alan Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların eş ve velayetleri altındaki çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları ana babalarına ait kişiye özel taşınır, taşınmaz varlıklar ve değerli eşyalar dışındaki tüm kalemler kamuya açıklanır.

Komisyon mal bildirimine yönelik verilen raporları altmış gün içinde gözden geçirerek ek bilgi verilmesi gereken hallerde ilgili üyeyi haberdar eder. Süresi içinde bildirimde bulunmayan ya da onbeş günlük ek sürede bildirimindeki eksikliği gidermeyen milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar Resmi Gazetede ilan edilir.

f) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin doğrudan doğruya ve aracı eliyle hediye kabul etmeleri yasaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile eşleri ve çocukları Milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan sair milletlerarası hukuk tüzel kişiliklerinden Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzel kuruluştan aldıkları tarihteki değeri bir aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Siyasi Ahlak Komisyonuna teslim etmek zorundadırlar. Ancak yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir.

Hiçbir özel ya da resmi kuruluş TBMM üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlara değeri aylık asgari net ücretin onda birini aşan hediye ve numune gönderemez. Milletvekili ve bakanlara gönderilecek her türlü hediye ve numune Siyasi Ahlâk Komisyonunun izni olmadan dağıtılamaz. Ancak, kitap, kaset, CD gibi fikir ve sanat ürünleri bu hükmün dışındadır. Bu hükme aykırı olarak dağıtım yapan kişi ve kuruluşlar aleyhine ilgili kanun hükümlerine göre işlem yapılır; milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar hakkında bu Kanundaki yaptırımlar uygulanır.

Yurt içinden ve dışından gelen konaklama ve yolculuk giderleri ödenen davetler ve daveti yapan kişi ve kuruluşların itibar ve güvenirliliği Siyasi Ahlâk Komisyonunun izin ve denetimine tabidir.

Siyasi Ahlâk Komisyonunun izni dışında davet yapanlara ilgili kanun hükümlerine göre işlem yapılır; kabul eden milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlara bu Kanundaki yaptırımlar uygulanır.

Yurt içindeki resmi kuruluşlar ile meslek odaları, mesleki kuruluşlar, sendikalar, üniversiteler, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar ile benzeri diğer kuruluşlar bu hükmün dışındadır. Yurt dışında Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi gibi resmi kuruluşlarla Milli parlamentolar, üniversiteler, kâr amacı gütmeyen kuruluşlarla, benzeri diğer kuruluşlar bu hükmün dışındadır.

g) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bir siyasi partiden başka bir siyasi partiye geçişte menfaat sağlayamazlar.

Komisyonun Yetkileri

MADDE 4.- Siyasi Ahlâk Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlardan bilgi istemek ve bilgi almak yetkisine sahiptir.

Komisyon gerekli gördüğünde konuyla ilgili uzmanların bilgisine başvurabilir, kamusal ve özel kuruluşlardan bilgi ve belgeler isteyebilir; Bakanlar Kurulunun bütün vasıtalarından yararlanabilir.

Komisyon gerektiğinde Ankara dışında da incelemelerde bulunabilir.

Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 5.- Siyasi Ahlâk Komisyonu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Toplantıları gizlidir.

Komisyonun görev alanına giren konularda araştırma yapmakla görevli bir araştırma kurulu oluşturulur. Bu kurulda görev yapacak kişiler, kamu kurum ve kuruluşları personeli ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mensupları arasından, Komisyon tarafından tespit edilir. Bu personel 2919 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre görevlendirilir. Kurul, Komisyon Başkanının emir ve talimatları doğrultusunda görev yapar.

Komisyon görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Komisyon, bu Kanunun üçüncü maddesinin (b), (c), (d) bentlerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edildiğini tespit etmesi halinde bunu bir raporla en geç bir hafta içinde Genel Kurula sunulmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirir ve aykırı hareket eden Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkında Anayasa, kanun ve İçtüzük hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Tanımlar

MADDE 6.-

Onursal Ücret: Bu Kanun kapsamında yer alan kimselerin bir toplantıya katılmak, konuşma yapmak ya da bir makale yayınlamak için aldığı parayı ifade eder.

Gelir: Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere ve onları da ihtiva edecek şekilde herhangi bir kaynaktan elde edilen geliri ifade eder; ücret, komisyon ve benzerlerini de kapsayacak şekilde hizmetler için yapılacak ödemeler, bir işten elde edilen gelir, gayri menkulle ilgili gelirler, faiz, kira, telif, temettü, yıllık gelir, yaşam sigortası ve vakıf sözleşmelerinden elde edilen gelir, emekli maaşı, ortaklık gelirinden dağıtılan pay, bir ayni hak ya da fonun faizinden sağlanan gelir.

Değer: Bir şeyin asıl değeri beyan eden kişi tarafından bilinmiyor ya da kolaylıkla elde edilemiyorsa o şeyin dolar üzerinden iyi niyetle hesaplanmış değerini ifade eder.

Hediye: Her türlü hediye, parasal değeri olan metaları ihtiva eder. Hediye ayni olabileceği gibi hizmet niteliğinde de olabilir.

Ahlâki Yönetim İlkeleri:

MADDE 7.- Ahlâki yönetim ilkeleri vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne güven duymalarını sağlamak üzere TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların saygı duyması gereken ve bağlı olduğu ilkelerdir.

a) Kamu hizmeti, her türlü kişisel kazancın üzerinde Anayasa, kanunlar ve ahlâk ilkesi uyarınca yerine getirilen kamu görevidir.

b) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar yasama ve yürütme görevini hakkaniyet ölçülerine göre yerine getirmelerini engelleyecek mali menfaat elde edemezler.

c) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar kamuya açık olmayan devlet bilgilerini kullanarak mali işlemler yapamazlar ve bu bilgilerin bir başka özel çıkar için uygunsuz kullanımına izin veremezler.

d) Milletvekilleri ve dışarıdan atanan bakanlar, görevlerini yerine getirirken onurlu davranmak, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını her türlü davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.

e) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, yetkileri dışında devleti bağlayıcı yorumlar ve vaatlerde bulunamazlar.

f) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kamu binalarını özel amaçlarla kullanamazlar.

g) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, tarafsız davranırlar ve herhangi bir özel kuruluş ya da kişiye öncelikli uygulamada bulunamazlar.

h) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kendi görevleri dışında resmi devlet görevi ve sorumluluğuyla bağdaşmayan iş ve faaliyetlerde bulunamazlar; bu amaçla anlaşma yapamazlar.

ı) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, israf, sahtekârlık, kötüye kullanma ve rüşvet olaylarını yetkililere bildirirler.

i) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kanunla zorunlu kılınan, özellikle devlete ait vergiler gibi tüm mali yükümlülükler de dahil olmak üzere vatandaş olarak yükümlülüklerini iyi niyetle yerine getirirler.

j) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, görevlerini yerine getirirlerken, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, yaş ve bedensel engeller gibi ayırım yapamazlar; fırsat eşitliği sağlayan tüm kanun ve kanuni düzenlemelere bağlı kalırlar.

k) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlardan yabancı memlekette bulunanlar, devletin itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

l) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatle bağlı kalmak ve uygulamak zorundadırlar.

Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanların, ahlâki yönetim ilkelerine uyup uymadıklarının yorumu yetkisi Siyasi Ahlâk Komisyonuna aittir.

Yaptırımlar

MADDE 8.- Siyasi Ahlâk Komisyonu, ahlâki yönetim ilkelerine uyulmadığını tespit etmesi halinde ilgili milletvekili ya da dışarıdan atanan bakanı aykırılığın düzeltilmesi için uyarır; uyarıya rağmen bu durumun devam etmesi halinde ilgilinin kınanmasına karar verir ve bunu kamuya açıklar.

Düzeltilmeyen veya düzeltilmesi mümkün olmayan durumlarda Siyasi Ahlâk Komisyonu, ilgili kanun hükümlerine göre yetkili mercilerden gerekli işlemlerin yapılmasını isteyebilir.

MADDE 9.- Siyasi Ahlâk Komisyonu milletvekillerini bilgilendirmek için kanunlar, kararlar, kurallar ve fikirlerin toplandığı bir ahlâk kuralları kitabı yayınlayabilir.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 10.- Siyasi Ahlâk Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda sarahat olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

Uygulanmayacak Hükümler

MADDE 11.- 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve 3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği İle Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 12.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13.- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.